

ELŐZETES JELENTÉS A KÖRÖS-BÉRCI-BARLANG 1988-ÉVI
ŐSLÉNYTANI ÁSATÁSÁRÓL

készítette: Dr. Hir János
1988 szeptember
Pásztó

Magyarország legmagasabb tengerszint feletti helyzetű barlangjában először KADIC O./1944/ végzett ásatást. Ennek során a barlang legnagyobb részéből a kitöltést eltávolította, csupán legbelül hagyott némi felásatlan területet. Itt, az eredeti alaprajz 30. sz. pontjánál tisztítottuk ki az egykori kutatóárok végét, majd a szelvényből 10 cm-ként 35 dm³ térfogatú mintákat vettünk. A minták iszapolását és a válogatás egy részét a helyszínen elvégeztük. A válogatás ill. az őslénytani anyag feldolgozása jelenleg folyik.

Ásatási profilunkról -összevetve KADIC O. eredeti szelvényleírásával- az alábbiakat mondhatjuk /1. ábra/.

0. réteg / = Kadíc f. 1. réteg / denevérguanó /
Laza, söpörhető anyag, melyet az első ásatás előtt kitermeltek a barlangból, így a jelenlegi 8-10 cm az eredeti vastagságnak csak töredéke lehet.

Kadíc 4. rétege / a szürke mészkőtörmelékös agyag /
véleményem szerint nem egységes, több rétegre bontható.

1. réteg Barna mészkőtörmelék / 1. minta /

2. réteg Barna, durva blokkos törmelék / 2.-3. minta /

3. réteg Szürkésbarna homokos kőzettörmelék kevés durva anyaggal / 4. minta /

4. réteg Zöldesszürke, durva blokkos törmelék / 5.-6. minta /

5. réteg Zöldesszürke homokos kőzettörmelék kevés durva anyaggal / 7. minta /

Ezek a rétegek általában faunaszegények, csupán az 5.-ben jelentkezik számottevőbb leletanyag.

Kadic szürke kőtörmelékes barlangi agyagrétege /5./ -az előbbivel ellentétben továbbra is egységesnek tekinthető /8.-9.-9/b. minták/.Litológiai összetétele különbözik fedőjétől:megjelenik benne a kvarckavics, a montmilch és a cseppkő-törmelék.Igen gazdag nagyemlős maradványokban.KADIC O. név szerint csak az Ursus spelaeust és a Felis leo spelaeat említi.Iszapolás után ez az anyag jelentős aprógerinces-anyagot is szolgáltatott.

7. réteg A barlang kitöltésének legalsó rétege vörösayagos csillámos homok.KADIC O. szerint "szerves maradványokat nem tartalmazott...csillámos voltánál fogva igen réGINEK, esetleg harmadkori képződménynek látszik."

Főlső -20 cm vastag- szintjéből összesen 128 dm³ mintát vettünk annak tisztázása céljából,hogy a réteg valóban faunamentes-e.

Kitűnt,hogy az üledék döntőrészt kvarchomokból és kavicsból,továbbá cseppkőtörmelékből áll.Ha nem is gazdagon,de tartalmaz gerinces maradványokat,melyek megtartása lényegesen különbözik a főlső rétegek leleteitől;nagyobb korkülönbséget sejtett.Az eddig előkerült fajok alapján azonban egyenlőre csak annyi állítható

biztosan, hogy a homokréteg középső pleisztocénnél idősebb nem lehet.

A barlang ezen rétegének további vizsgálata feltétlenül indokolt, mivel eredeti barlangi patakhordalékról van szó, amely még a bükki karsztosodás kezdetén rakódott le. Egyedülálló lehetőség kínálkozik tehát itt a karsztfejlődés kezdeteiről vallott morfológiai nézetek /HEVESI A. 1986; TÓTH G. 1984/ ellenőrzésére. ^{- FEJES P.}

Irodalom

HEVESI A. /1986/: A Bükk-hegység felszínfejlődése és karsztja.-Kandidátusi disszertáció, MTA Földrajztudományi Kutató Intézet, P. 1-187.

KADIC O./ 1944/: Az Északnyugati Bükk barlangjai.- Barlangkutatás, 17. köt., 1. füz., p.74.-77.

TÓTH G. -FEJES P./1984/: Idősebb pliocén lepusztulási szint kimutatása a Bükkben.-Karszt és Barlang, 84., 2., p.65-72.

Ábrák

1. ábra: A Körös-bérci-barlang szelvénye KADIC O./1944/ valamint az 1988-évi ásatás szerint.

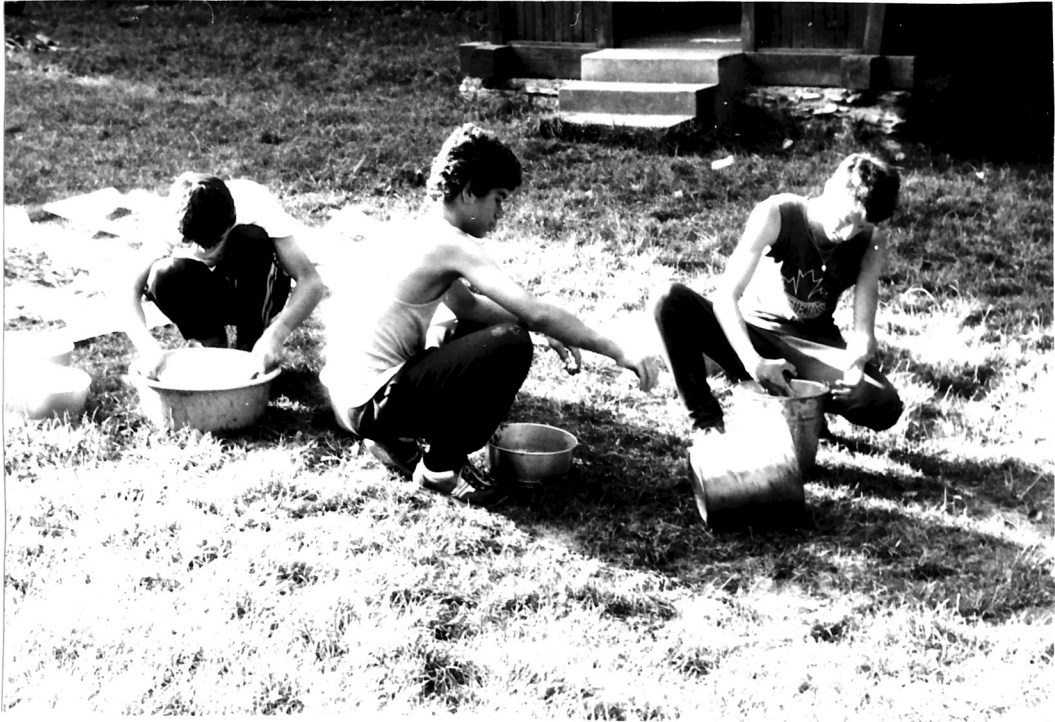
1. kép: A Körös-bérci-barlang bejárata
2. kép: A 7. rétegből kitermelt minta szárítása
3. kép: Iszapolás
4. kép: Válogatás

1

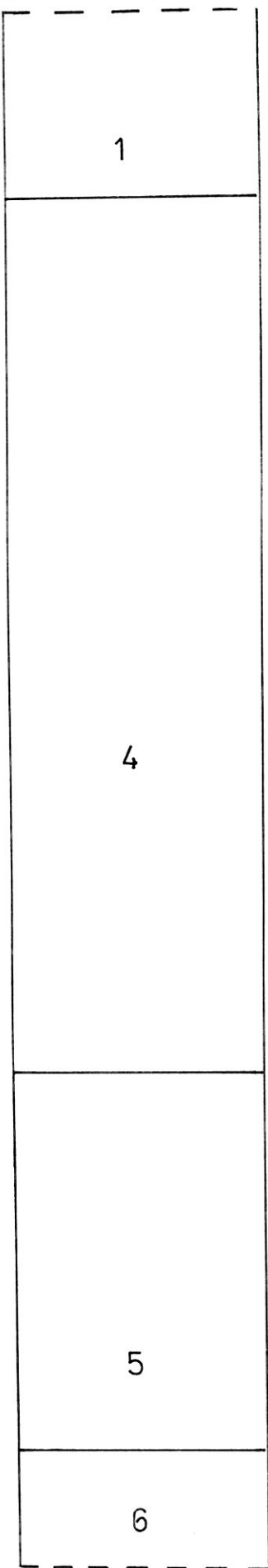
2

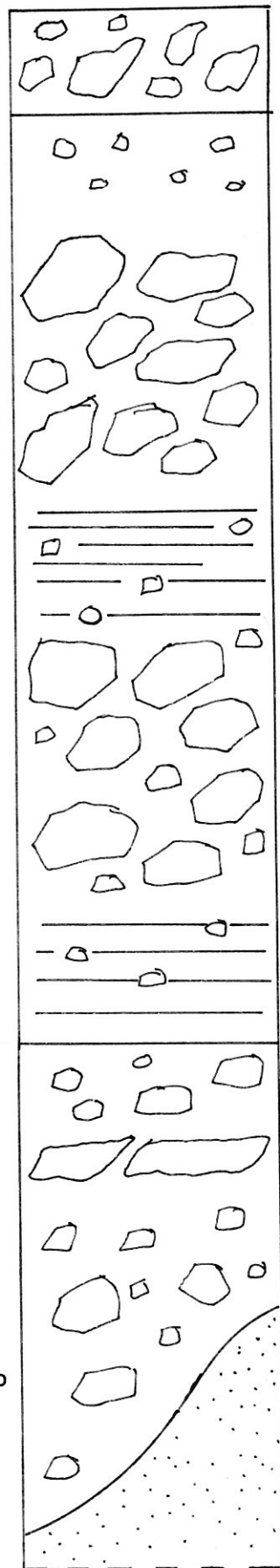
3

4

KADIĆ O /1944/

1988

MINTA	RÉTEG
0	0
1	1
2	2
3	3
4	3
5	4
6	4
7	5
8	6
9	6
10	7